

نام خانوادگی	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
نام پدر	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
شماره دانش آموزی	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
سؤالات امتحان هماهنگ استانی درس مطالعات اجتماعی مدارس روزانه، بزرگسال / آموزش از راه دور و داوطلبان آزاد	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
باسمه تعالی	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
اداره کل آموزش و پرورش فارس	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
اداره سنجش آموزش و پرورش	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
اداره آموزش و پرورش	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
(مهر آموزشگاه)	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
مناطق عادی و گرمسیر	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
نوبت امتحانی	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
خرداد ماه ۱۴۰۲	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
تاریخ امتحان	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
۱۴۰۲/۳/۷	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
ساعت شروع	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
۱۰/۳۰ صبح	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
مدت امتحان	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
۶۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
تعداد صفحه:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
۴	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
پایه نهم	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:

نمره به عدد:	نمره به حروف:	نمره به عدد:	نمره به حروف:
نمره به عدد:	نمره به حروف:	نمره به عدد:	نمره به حروف:
نمره به عدد:	نمره به حروف:	نمره به عدد:	نمره به حروف:
نمره به عدد:	نمره به حروف:	نمره به عدد:	نمره به حروف:

« لطفاً پاسخ سؤالات را روی همین برگ بنویسید »

بخش اجباری : دانش آموزان عزیز لطفاً به همه سؤالات فصل هفتم تا دوازدهم پاسخ دهید .

۰/۵	فصل هفتم
۰/۵	۱- محمدعلی شاه از حکومت نوپای مشروطه حمایت کرد. صحیح ☐ غلط ☐
۰/۵	۲- دلیل ناکامی انگلستان در مقابل قانون ملی شدن صنعت نفت ایران چه بود؟
۰/۵	۳- ویژگی نظام پادشاهی مشروطه چه بود که جایگزین نظام پادشاهی استبدادی شد؟
۱	۴- در مورد جنگ جهانی دوم به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف (این جنگ چگونه آغاز شد؟ ب (هدف اصلی متفقین از اشغال ایران در این جنگ چه بود؟

فصل هشتم

۰/۵	۵- کدام یک از وقایع زیر در ۱۳ آبان ۱۳۴۳ اتفاق افتاد؟								
۰/۷۵	الف) سرنگونی دولت مصدق ☐ ب) تصویب لایحه کابینتولاسیون ☐ ج) تبعید امام خمینی به ترکیه ☐ د) تسخیر سفارت آمریکا توسط دانشجویان ☐								
۰/۵	۶- سه عامل مؤثر در موفقیت انقلاب اسلامی را بنویسید.								
۰/۵	۷- هدف دشمن در جنگ نرم چیست ؟								
۰/۷۵	۸- نمودار روند تأسیس حکومت جمهوری اسلامی را تکمیل کنید.								
	<table border="1"> <tr> <td>تعیین هیئت دولت</td> <td></td> <td></td> <td>همه پرسى تعیین نظام سیاسى</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>→</td> </tr> </table>	تعیین هیئت دولت			همه پرسى تعیین نظام سیاسى				→
تعیین هیئت دولت			همه پرسى تعیین نظام سیاسى						
			→						

فصل نهم

۰/۵	۹- سارا معتقد است فرهنگ پدیده ای آموختنی است که از طریق ژن به ارث می رسد. اما ریحانه باور دارد که فرهنگ از راه آموزش از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود. نظر کدام یک نادرست است؟ شما آن را تصحیح کنید.
۱	۱۰- به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف (پاسخی که به پرسش کیستی داده می شود چه می گویند؟ ب (کدام یک از عناصر هویتی همواره عامل وحدت اقوام ایرانی بوده است؟
۱	۱۱- اکنون که کتاب مطالعات اجتماعی را به پایان رسانده اید، مفاهیم زیر را چگونه تعریف می کنید؟ هنجار: ارزش:

ادامه سؤال ها در صفحه دوم

نام خانوادگی	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
نام پدر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
شماره دانش آموزی	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
سؤالات امتحان هماهنگ استانی درس مطالعات اجتماعی مدارس روزانه، بزرگسال / آموزش از راه دور و داوطلبان آزاد	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
باسمه تعالی	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
اداره کل آموزش و پرورش فارس	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
اداره سنجش آموزش و پرورش	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
اداره آموزش و پرورش	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
(مهر آموزشگاه)	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
مناطق عادی و گرمسیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
نوبت امتحانی	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
خرداد ماه ۱۴۰۲	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
تاریخ امتحان	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
۱۴۰۲/۳/۷	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
ساعت شروع	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
۱۰/۳۰ صبح	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
مدت امتحان	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
۶۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
تعداد صفحه:	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
۴	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر
پایه نهم	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر	نام و نام خانوادگی دبیر

نمره به عدد:	نمره به حروف:	نمره به عدد:	نمره به حروف:
نمره	نمره	نمره	نمره

« لطفاً پاسخ سؤالات را روی همین برگ بنویسید »

نمره	سؤال
۰/۵	فصل دهم ۱۲- مفهوم صحیح را انتخاب کنید. الف (مهم ترین کانون حمایت و مراقبت عاطفی از افراد (جامعه - خانواده) است. ب (نقطه شروع بنیان خانواده (تولد فرزند - ازدواج) است.
۰/۵	۱۳- کدام گزینه از مزیت های خانواده های چند فرزندی نیست؟ الف) داشتن هم بازی و رقابت های کودکانه ☐ ب) کاهش تجربه و رشد اجتماعی کودکان ☐ ج) الگوبرداری از رفتارهای خواهر و برادر ☐ د) برخورداری از ارتباطات وسیع خانوادگی ☐
۱/۵	۱۴- به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید. الف (منظور از صِلَةُ أَرْحَامٍ چیست ؟ ب (در چه صورتی یک جامعه نابود می شود؟ ج (از نظر اسلام اصالت خانواده یعنی چه ؟
۰/۲۵	فصل یازدهم ۱۵- هر عبارت مربوط به کدام یک از ارکان جمهوری اسلامی است؟ به هم وصل کنید. اعضای شورای نگهبان ♦ رئیس جمهور و معاونان ♦ دادگاه ها و دادسراها ♦ قوه مجریه ♦ قوه مقننه ♦ مجلس خبرگان ♦ قوه قضاییه ♦
۰/۵	۱۶- قوانین هر کشور به ویژه قانون اساسی تعیین کننده چیست؟
۰/۵	۱۷- دو ویژگی مجریان قانون را بنویسید.
۰/۲۵	۱۸- در هر موقعیت کدام حقوق شهروندی دیده می شود؟ الف (آزاد بودن استفاده از زبان های قومی و محلی: ..... ب (حق مراجعه شهروندان به دادگاه: ..... ج (دسترسی آسان به آموزش و پرورش: .....
۰/۵	فصل دوازدهم ۱۹- فعالیت اقتصادی را تعریف کنید.
۰/۵	۲۰- آیا صرفه جویی کم مصرف کردن است؟ اگر پاسخ شما منفی است بنویسید صرفه جویی چیست؟
۰/۲۵	۲۱- برای افزایش بهره وری در فعالیت های اقتصادی چه باید کرد؟
۰/۲۵	۲۲- سمانه می خواهد بهره وری را در زندگی اش افزایش دهد. شما به او سه راهکار مهم پیشنهاد دهید.
	ادامه سؤال ها در صفحه سوم

نام خانوادگی	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام	باسمه تعالی
نام پدر	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	اداره کل آموزش و پرورش فارس
شماره دانش آموزی	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	اداره سنجش آموزش و پرورش
سؤالات امتحان هماهنگ استانی درس مطالعات اجتماعی	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	اداره آموزش و پرورش (مهر آموزشگاه)
مدارس روزانه، بزرگسال / آموزش از راه دور و داوطلبان آزاد	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	مناطق عادی و گرمسیر
نوبت امتحانی	نوبت امتحانی	نوبت امتحانی	نوبت امتحانی
تاریخ امتحان	تاریخ امتحان	تاریخ امتحان	تاریخ امتحان
ساعت شروع	ساعت شروع	ساعت شروع	ساعت شروع
مدت امتحان	مدت امتحان	مدت امتحان	مدت امتحان
تعداد صفحه:	تعداد صفحه:	تعداد صفحه:	تعداد صفحه:
پایه نهم	پایه نهم	پایه نهم	پایه نهم

نمره به عدد:	نمره به حروف:	نمره به عدد:	نمره به حروف:
--------------	---------------	--------------	---------------

« لطفأ پاسخ سؤالات را روی همین برگ بنویسید »

نمره

بخش اختیاری: دانش آموزان عزیز، لطفاً از شش فصل اول کتاب، دو فصل را انتخاب و به سؤالات دو فصل پاسخ دهید.

فصل اول

- ۱ ۲۳- اصطلاحات زیر را تعریف کنید.
- الف) مختصات جغرافیایی یک نقطه: .....
- ب) طول جغرافیایی یک مکان: .....
- ۰/۵ ۲۴- در هر جمله، عبارت درست را انتخاب کنید و دور آن خط بکشید.
- الف) به سال ۳۶۵ روز (سال واقعی - سال رسمی) می گویند.
- ب) در نیمکره جنوبی (اول دی ماه - اول تیر ماه) خورشید به مدار رأس الجدی عمود می تابد.
- ۱ ۲۵- با توجه به دانشی که از انواع حرکات زمین به دست آورده اید، جدول زیر را کامل کنید:

انواع حرکات	تعریف	مدت زمانی که طول می کشد
حرکت ظاهری خورشید	.....	هر روز
.....	چرخش زمین به دور محور خود	.....
حرکت انتقالی زمین	.....	در هر یک سال

فصل دوم

- ۱ ۲۶- هر عبارت مربوط به کدام نوع ناهمواری است؟ روبروی آن بنویسید.
- دره های تنگ به شکل V: .....
قله های گنبدی شکل: .....
- شیب دامنه ها، ملایم: .....
کوه های بسیار بلند: .....
- ۰/۵ ۲۷- فلات ها چه سرزمین هایی هستند؟
- ۰/۵ ۲۸- رابطه دما و ارتفاع را در لایه و رد سپهر (تروپوسفر) بنویسید.
- ۰/۵ ۲۹- به عقیده دانشمندان علل افزایش دما چیست؟ ۱- ..... ۲- .....

فصل سوم

- ۰/۷۵ ۳۰- هر پوشش گیاهی به کدام زیست بوم مربوط است؟ با خطی به هم وصل کنید.
- جنگل های مخروطیان و سوزنی برگ ها ♦ جنگل های بارانی استوایی ♦
درختان با بوته های خاردار ♦ ساوان ♦
درختان شاه پسند، هوآ، بامبو ♦ تایگا ♦
بیابان ♦
- ۰/۷۵ ۳۱- وجود هر زیست بوم در یک ناحیه به چه عواملی بستگی دارد؟ سه مورد بنویسید.
- ۱ ۳۲- به سؤالات زیر پاسخ دهید.
- الف) جنگل زدایی یعنی چه؟
- ب) در ۵۰ سال اخیر، چه اقداماتی موجب جنگل زدایی در جنگل های آمازون شده است؟ دو مورد بنویسید.

نام خانوادگی	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام	باسمه تعالی
نام پدر	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	اداره کل آموزش و پرورش فارس
شماره دانش آموزی	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	اداره سنجش آموزش و پرورش
سؤالات امتحان هماهنگ استانی درس مطالعات اجتماعی	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	اداره آموزش و پرورش
مدارس روزانه، بزرگسال / آموزش از راه دور و داوطلبان آزاد	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	(مهر آموزشگاه)
	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	مناطق عادی و گرمسیر
	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نوبت امتحانی خرداد ماه ۱۴۰۲
	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	تاریخ امتحان ۱۴۰۲/۳/۷
	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	ساعت شروع ۱۰/۳۰ صبح
	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	مدت امتحان ۶۰ دقیقه
	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	تعداد صفحه: ۴
	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	پایه نهم

نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نام و نام خانوادگی دبیر:
تاریخ و امضا:	تاریخ و امضا:	تاریخ و امضا:	تاریخ و امضا:
نمره به عدد:	نمره به عدد:	نمره به عدد:	نمره به عدد:
نمره به حروف:	نمره به حروف:	نمره به حروف:	نمره به حروف:

« لطفاً پاسخ سؤالات را روی همین برگ بنویسید »

فصل چهارم							
۰/۵	۳۳- میزان طول عمر در یک جامعه، نشان دهنده درآمد کافی افراد است. ☐ غلط ☐ صحیح						
۰/۵	۳۴- علت اصلی رشد فوق العاده جمعیت جهان در دو بیست سال گذشته چه بوده است؟ الف) نبود جنگ ☐ ب) افزایش زاد و ولد ☐ ج) مهاجرت گسترده ☐ د) کاهش مرگ و میر ☐						
۰/۵	۳۵- در متن زیر عوامل خارجی نابرابری در جهان را مشخص کنید. - از چند سده گذشته تاکنون، " اشغال نظامی کشورها، وابستگی حکومت ها به بیگانگان، وجود برخی فرهنگ ها و عادت های غلط، ، دخالت در امور داخلی کشورها " از جمله عوامل داخلی و خارجی نابرابری در جهان هستند.						
۱	۳۶- با توجه به عوامل طبیعی و عوامل انسانی جذب جمعیت، جدول زیر را کامل کنید.						
	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">عوامل طبیعی جذب جمعیت</th> <th style="width: 50%;">عوامل انسانی جذب جمعیت</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> </tbody> </table>	عوامل طبیعی جذب جمعیت	عوامل انسانی جذب جمعیت	.....	.....	.....	.....
عوامل طبیعی جذب جمعیت	عوامل انسانی جذب جمعیت						
.....	.....						
.....	.....						

فصل پنجم	
۰/۵	۳۷- در دوره صفویه، اعتمادالدوله مسئول امور اداری و مالی کشور بود. ☐ غلط ☐ صحیح
۰/۵	۳۸- کدام گزینه حوادث مهم دوره صفویه را به ترتیب نشان می دهد؟ الف) شورش افغان ها- رسمی کردن مذهب شیعه- تثبیت حکومت صفوی ☐ ب) تثبیت حکومت صفوی- رسمی کردن مذهب شیعه- شورش افغان ها ☐ ج) رسمی کردن مذهب شیعه- تثبیت حکومت صفوی- شورش افغان ها ☐ د) رسمی کردن مذهب شیعه- شورش افغان ها- تثبیت حکومت صفوی ☐
۱	۳۹- چرا در عصر صفوی تجارت داخلی و خارجی پر رونق بود؟
۰/۵	۴۰- شاه طهماسب چگونه توانست حکومت صفویان را تثبیت و تحکیم کند؟

فصل ششم	
۰/۷۵	۴۱- سه مورد از نتایج انقلاب صنعتی در اروپا را بنویسید.
۰/۷۵	۴۲- عبارت های زیر به کدام حکومت مربوط است؟ در جای مشخص شده بنویسید. آرامش و آسایش گذرا: (.....) حکومت ناپایدار: (.....) دخالت کشورهای استعمارگر: (.....)
۱	۴۳- عباس میرزا ولیعهد فتحعلی شاه، برای پیشرفت ایران چه اقداماتی انجام داد؟
۲۰	جمع نمره پیروزباشید

پاسخ دهنده زهرا صداقت کارشناسی فلسفه دانشگاه تهران و کارشناسی ارشد فلسفه دانشگاه الزهرا

فصل هفتم

۱- غلط ۲- وحدت ملت و همدلی رهبران نهضت ۳- نمایندگان مجلس شورای ملی و هیئت وزیران فرصتی داشتند تا در اداره امور کشور نقش مؤثری داشته باشند ۴- الف: حمله‌ی ناگهانی آلمان به لهستان ب: استفاده از موقعیت و منابع و امکانات ایران به سود خویش

فصل هشتم

۵- تبعید امام خمینی به ترکیه ۶- ایمان به اسلام- وحدت ملت- رهبری قاطع امام خمینی ۷- هدف دشمن در جنگ نرم تغییر ذهن و اراده مردم است تا آن‌ها چیزی را بخواهند که دشمن می‌خواهد. ۸- تعیین هیئت دولت - تشکیل مجلس شورای اسلامی - انتخابات اولین دوره ریاست جمهوری - تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی - همه‌پرسی تعیین نظام سیاسی

فصل نهم

۹- نظر سارا نادرست است فرهنگ از طریق ژن به ارث نمی‌رسد. ۱۰- الف: هویت ب: زبان فارسی ۱۱- هنجار به قواعد و شیوه‌های مورد قبول ۱ جامعه برای انجام دادن کارهای مختلف می‌گویند ارزش یعنی این که اموری را خوب مثبت و مطلوب تلقی کنیم

فصل دهم

۱۲- الف: خانواده ب: ازدواج ۱۳- کاهش تجربه و رشد اجتماعی کودکان ۱۴- الف: منظور از صلح ارحام این است که افراد به دیدار خویشاوندان خود بروند و از یکدیگر خبر بگیرند ب: در صورتی که جمعیت ۱ جامعه منقرض گردد آن جامعه نابود می‌شود و از بین می‌رود ج: یعنی فردی که به‌عنوان همسر انتخاب می‌شود در خانواده‌ای صالح و اهل ایمان و تقوا پرورش یافته باشد

فصل یازدهم

۱۵- اعضای شورای نگهبان، قوه‌ی مقننه- رئیس‌جمهور و معاونان، قوه مجریه - دادگاه‌ها و دادسراها قوه قضاییه ۱۶- حقوق و تکالیف شهروندی را معین میکند. ۱۷- مجریان قوانین عادلانه باید ۲ ویژگی داشته باشند عدالت را بشناسند و به عدالت رفتار کنند ۱۸- الف: حقوق فرهنگی ب: حق برخورداری از عدالت قضایی ج: حق برخورداری از رفاه و تأمین اجتماعی

فصل دوازدهم

۱۹- هر جامعه‌ای برای ادامه زندگی و رفع نیازهای خود ناگزیر است از منابع طبیعی استفاده کند و وسایل مورد نیاز خود را تولید کند به این کار فعالیت اقتصادی گفته می‌شود ۲۰- صرفه‌جویی کم مصرف کردن نیست بلکه درست مصرف کردن است ۲۱- برای افزایش بهره‌وری در فعالیت‌های اقتصادی باید بهره‌وری را در تولید و توزیع افزایش دهیم و الگوی مصرف را نیز عقلانی کنیم ۲۲- استفاده مناسب از زمان و انضباط در کارها- اصلاح عادت‌های غلط مصرفی- انجام دادن کارها از روی آگاهی

فصل اول

۲۳- الف: هر از کره زمین روی ۱ مدار و ۱ نصف‌النهار مشخص قرار دارد که به آن‌ها مختصات جغرافیایی آن می‌گویند ب: طول جغرافیایی هر مکان عبارت است از فاصله‌ی آن مکان با نصف‌النهار مبدأ برحسب درجه ۲۴- الف: سال رسمی ب: اول دی ماه ۲۵- جابجایی یا حرکت خورشید در آسمان حرکت ظاهری است.

حرکت وضعی: ۲۴ ساعت حرکت انتقالی: چرخش زمین به دور خورشید

فصل دوم

۲۶- دره‌های تنگ و کوه‌های بسیار بلند مربوط به ناهمواری‌های جوان است- شیب ملایم دامنه‌ها و قله‌های گنبدی شکل مربوط به ناهمواری‌های پیر است ۲۷- فلات‌ها سرزمین‌های نسبتاً هموار اما مرتفع اند که از اطراف به سرزمین‌های کم‌ارتفاع و پست منتهی می‌شوند ۲۸- در این لایه هرچه از سطح زمین بالاتر می‌رویم دمای هوا کم‌تر می‌شود ۲۹- زیاد شدن تعداد خودروها- افزایش فعالیت‌های صنعتی که از سوخت‌های فسیلی استفاده می‌کنند.

فصل سوم

۳۰- جنگل‌های مخروطی و سوزنی برگ: تایگا- درختان با بوته‌های خاردار: بیابان- درختان شاه‌پسند: جنگل‌های بارانی استوایی ۳۱- آب‌وهوا، شکل ناهمواری‌ها، میزان ارتفاع زمین ۳۲- الف: جنگل‌زدایی یعنی از بین بردن کامل جنگل‌ها در ۱ ناحیه ب: کشاورزی و دامداری و تجارت الوار و استخراج معادن طلا

فصل چهارم

۳۳- غلط ۳۴- کاهش مرگ‌ومیر ۳۵- اشغال نظامی کشورها و دخالت در امور داخلی کشورها ۳۶- عوامل طبیعی: نواحی معتدل با باران کافی- نواحی دارای آب‌وهوای موسمی و دشت‌ها عوامل انسانی: نواحی صنعتی و مکان‌های گردشگری و زیارتی

فصل پنجم

۳۷- صحیح ۳۸- گزینه ج ۳۹- در عصر صفوی بدلیل یکپارچه بودن سرزمین ایران و وجود نظم و امنیت در سراسر کشور تجارت داخلی و خارجی پررونق بود ۴۰- با سروسامان دادن به اوضاع داخلی و دفع حمله‌های ازبکان و دولت عثمانی

۴۱- نیروی ماشین و ابزارهای صنعتی جای نیروی انسان و ابزارهای دستی را در تولید گرفت- سرعت و میزان تولید افزایش یافت- افزایش قدرت اقتصادی نظامی و سیاسی کشورهای اروپایی ۴۲- زندیه- پهلوی- قاجار ۴۳- افرادی را برای تحصیل به کشورهای اروپایی فرستاد برای آگاهی از اوضاع کشورهای اروپایی دستور داد کتابهای تاریخی آن ها را به فارسی ترجمه کنند